

g a m t
n d a n
i r s k
h t e a
c t a
i o m
s r

winnaar
Grote Maaskantprijs 2024
NL2120

OMSLAG Het getijdenpark Feyenoord combineert natuur, recreatie en wonen in een stedelijk milieu
Foto Walter Herfst

bestuur
Stichting Rotterdam-Maaskant

Carola Schouten, voorzitter

Hermineke van Bockxmeer, secretaris

Lizan Goossens-Kloek, penningmeester

Esther Agricola

Kai van Hasselt

Hans Mommaas

Wies Sanders

Francien van Westrenen

Robert Winkel

voorwoord

De architect Hugh Maaskant, bekend om zijn monumentale bouwwerken en pragmatische visie, legde de basis voor de wederopbouw van de Nederlandse steden in een tijd waarin daadkracht centraal stond. Hoewel hij vooral bekend was als een bouwer van concrete oplossingen, hechtte hij ook belang aan reflectie op de gebouwde omgeving en haar invloed op de samenleving. Daarom richtte hij in 1976 de Stichting Rotterdam-Maaskant op, die reflectie en bewustwording binnen architectuur en stedenbouw beloont.

In 2024 wordt de Grote Maaskantprijs toegekend aan een collectief: NL2120, een samenwerking van wetenschappers, overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. NL2120 richt zich op het realiseren van een gezamenlijke en systemische verandering waarin collectiviteit centraal staat. Dit consortium ontwikkelt een toekomstvisie voor Nederland die inzet op een duurzame, klimaatbestendige en natuur-inclusieve inrichting. De keuze voor NL2120 onderstreept dat complexe uitdagingen zoals klimaatverandering en biodiversiteitsverlies alleen door samenwerking kunnen worden aangepakt. Individuen kunnen verandering initiëren, maar de echte kracht ligt in collectieve actie. Door kennis en inzichten te bundelen, schetst NL2120 concrete en inspirerende perspectieven voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. Hun visie biedt niet alleen oplossingen voor de uitdagingen van vandaag, maar roept ook op tot een gezonde en leefbare omgeving voor toekomstige generaties. Met hun integrale aanpak leggen ze de basis voor de structurele veranderingen die de 21e eeuw vereist. Zo vormt NL2120 een voorbeeld voor transitie wereldwijd.

Slechts een vertegenwoordiging van het collectief NL2120 zal op 22 november 2024 de prijs in ontvangst nemen. Maar de ware kracht van NL2120 is dat het blijft groeien en zich verder ontwikkelt, het is een levend netwerk dat voortdurend aan betekenis wint. Het gedachtegoed van NL2120 is daarmee niet alleen een visie, maar een dynamisch proces van verandering waarin nieuwe partners aansluiten en bestaande betrokkenen zich vernieuwen.

De jury van de Grote Maaskantprijs 2024 bestond dit jaar uit Sanne van den Breemer, Onno Dwars, Meta Knol, Ekim Tan en Co Verdaas. Zij hebben elk vanuit hun expertise bijgedragen aan de selectie. Het bestuur van de Stichting Rotterdam-Maaskant waardeert de zorgvuldige afweging van de jury en wijst met overtuiging NL2120 aan als winnaar van de Grote Maaskantprijs 2024. Deze prijs benadrukt dat de oplossingen van morgen liggen in gezamenlijke inspanning en de creatie van een hoopvolle en rechtvaardige toekomst.

bestuur

Stichting Rotterdam-Maaskant

NL2120, een consortium van bedrijven, kennisinstellingen, overheden en natuurorganisaties

winnaar

Grote Maaskantprijs 2024

NL2120

JURY Sanne van den Breemer, Onno Dwars, Meta Knol,
Ekim Tan, Co Verdaas
TEKST ESSAY Peter Paul Witsen

De natuur in stelling

De Grote Maaskantprijs van 2024 gaat naar de wegbereiders van een nieuwe episode in de Nederlandse 'morele geografie'¹. Zo noemde historicus Simon Schama het recht dat Nederlanders zichzelf toerekenen om hun land bewoonbaar te maken en te houden. In de calvinistische cultuur van de zestiende en zeventiende eeuw gold dat als niet minder dan een goddelijke plicht.

Natuurlijk ging dat over het leven met het water in de delta. Al in de Tachtigjarige Oorlog was inundatie ontdekt als middel om vijandelijke troepen te verdrijven. Later bracht de inpoldering van soms woeste binnenzeeën (zoals de Beemster) veiligheid, maar ook de weelde van vruchtbare landbouwgrond en deftige buitenverblijven.

Sindsdien nam de morele geografie steeds nieuwe vormen aan. De industrialisatie bracht de 'normalisering' van de rivieren, met een vaste loop en vaardiepte. De wederopbouw bracht de rationalisatie van de landbouw, waarvoor een beheerst grondwaterpeil een voorwaarde was. De watersnoodramp bracht de Deltawerken, die het land beschermden tegen een nieuwe stormvloed.

Maar de morele geografie had volgens Schama ook een andere kant. Wat de zee gaf, kon de zee ook weer nemen. 'Als de Nederlanders zouden gaan zwelgen in eigendunk en overvloed, zouden ze de wrekende gerechtigheid over zich afroepen'.

Leven met het water vraagt voortdurend om hard werken. Ook nu weer. De aankomende episode in de morele geografie brengt een nieuwe logica met zich mee. Opnieuw moeten we ons aanpassen aan veranderde omstandigheden. Opnieuw heeft de omgang met water daarin een hoofdrol. De opwarming van de planeet maakt stevige, structurele maatregelen noodzakelijk. Die moeten ons beschermen tegen zowel een teveel aan water als periodes met een tekort. Tegelijk is water een belangrijke gangmaker van natuurlijke

processen. En die natuurlijke processen staan aan de basis van schone lucht, gezond voedsel, een groene omgeving, koelte op warme dagen, hergebruik van grondstoffen en een oneindige energievoorziening. Ze staan aan de basis van een nieuwe postfossiele economie en een ontwikkeling richting brede welvaart.

Gemeengoed

Het nieuwe tijdperk waar de jury over spreekt, **is er een van het opwekken van en meelifen met natuurlijke processen, in plaats van erop inbreken**. Verspreid over Nederland en daarbuiten zijn voorbeelden te vinden van prachtige initiatieven en toepassingen. Programma's als Ruimte voor de Rivier, Natuurlijke Klimaatbuffers en Building with Nature hebben wezenlijke doorbraken voortgebracht. Gebieden als de Marker Wadden, de Zandmotor en het stadseiland in de Waal bij Nijmegen trekken massale belangstelling. Het toont aan dat de watergebonden ingenieurskunst nog steeds een gevoelige snaar raakt. Maar daarmee zijn *nature based solutions* nog geen gemeengoed.

Om de stroom aan projecten en experimenten op te werken tot een gangbare werkwijze, moet het *nature based* werken doorsijpelen in allerhande sociale praktijken. Niet alleen in de strijd tegen het water, de aanpassing aan het veranderende klimaat, de productie van gezond voedsel en het herstel van de biodiversiteit. **Uiteindelijk moet het daarvoor ook, direct of indirect, deel worden van praktijken die op het eerste gezicht op grotere afstand van de natuur staan.** Denk aan de plek waar en de manier waarop huizen worden gebouwd, de wijze waarop we ons verplaatsen, onze voedingspatronen. Bij allemaal kan de omgang met de natuur een centrale rol spelen.

Om zover te komen is fysisch-ecologische kennis nodig, maar dat is niet genoeg. Voor beleidsmaatregelen geldt hetzelfde: ze zijn nodig, maar het is niet genoeg. *Nature based* werken kan alleen gemeengoed worden als mensen er uit eigen beweging voor kiezen. Als ze er persoonlijke of economische voordelen in herkennen en niet oplopen tegen belemmerende patronen en structuren waar ze geen vat op hebben. Als ze het verhaal op zijn minst accepteren, maar liever nog logisch vinden, steunen en helpen maken. Om gemeengoed genoemd te mogen worden, moet *nature based* werken deel gaan uitmaken van de professionele intuïtie bij iedereen die met of aan de leefomgeving werkt.

Precies dat willen de initiatiefnemers, gangmakers en deelnemers van NL2120 bereiken.

Wageningen University & Research (WUR) schetste het eerste beeld. Een aantal onderzoekers besloot om eens te bekijken wat er ontstaat als ze al hun kennis bij elkaar leggen en samenbrengen in één samenhangend toekomstbeeld voor Nederland. Dit haast lichtvoetige project bleek een bron voor een reeks nieuwe initiatieven en samenwerkingen.

Voorlopige apotheose is een tienjarig programma van een consortium waaraan 25 organisaties meedoen. Het is het grootste kennisproject rond water dat Nederland ooit gekend heeft en een van de grootste kennisprogramma's over *nature based solutions* wereldwijd. Voor een belangrijk deel wordt het gefinancierd door het Nationale Groeifonds. Dat laat zien dat *nature based* werken het ideologische stadium al ruimschoots is gepasseerd. Onder de noemer 'het groene verdienvermogen' worden er harde economische potenties aan verbonden – net als destijds bij het droogleggen van de binnenzeeën en het normaliseren van de rivieren.

Zachte tinten

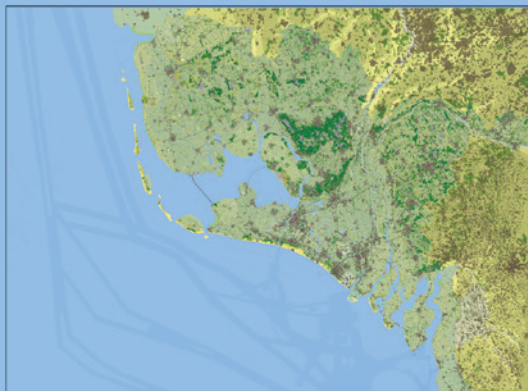
Het geheime wapen van NL2120 is de kaart. Een warme kaart, handgemaakt. Zachte tinten groen, blauw, geel en grijs maken de landschappelijke rijkdom en structuur van Nederland zichtbaar. Roodtinten ontbreken.

Direct valt de wisselwerking tussen landschap en water op, door de brede rivierbeddingen in lichtgroen rivierklei, de blauwe plassen in het mosgroene veenweidegebied en, voor wie al wat beter kijkt, de dunne bekenstructuur in hogergelegen delen van Nederland.

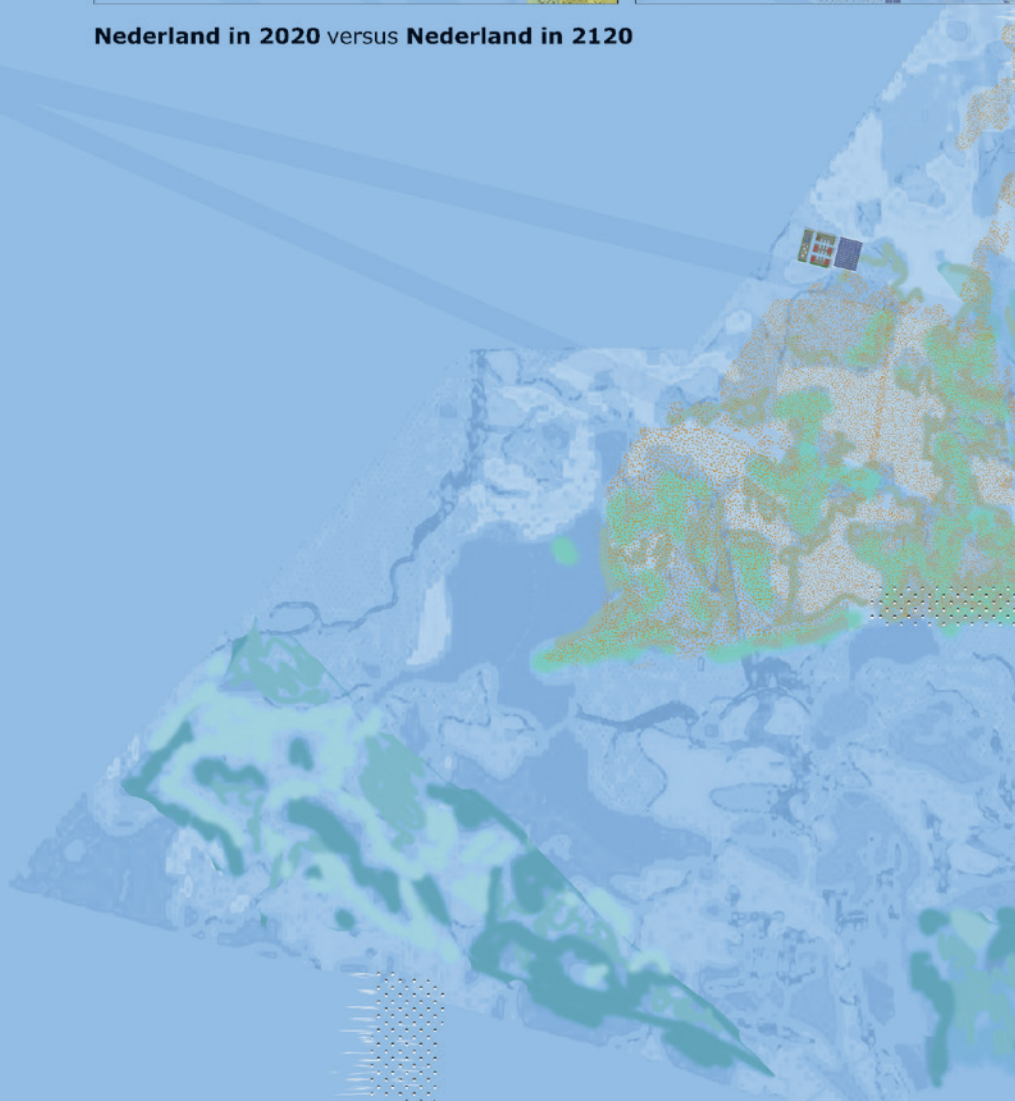
Ondanks de abstractie van het hoge schaalniveau, appelleert de kaart aan een gevoel van hoop in zorgelijke tijden, verbonden aan de diep ingesleten cultuur van omgaan met het water. Daardoor wist die kaart de weg naar een breed publiek te vinden. Ze is veelvuldig getoond in verschillende media en hangt in verschillende musea. Via social media worden vele miljoenen mensen bereikt, in binnen- en buitenland.

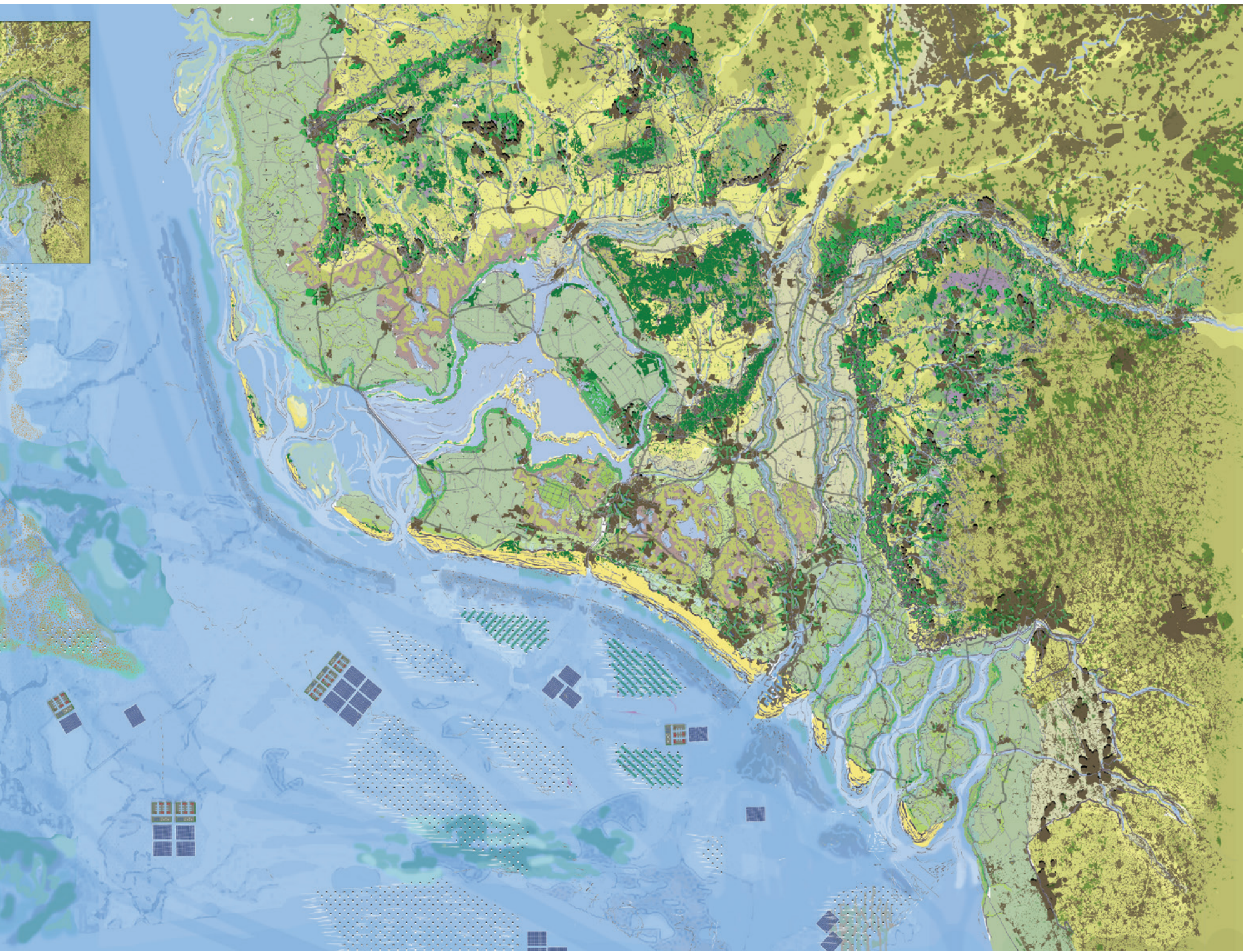
Met de aandacht voor de kaart, groeit ook de belangstelling voor het verhaal erachter. De eerste publicatie, een geïllustreerd rapport van slechts twintig pagina's, vertelt het aan de hand van *nature based* ontwikkelingskansen voor tien landschapstypes. Het beschrijft oplossingen die in principe nu al bekend en beschikbaar zijn. Dat komt de geloofwaardigheid ten goede. De auteurs houden zich ver van wilde speculaties over toekomstige innovatie.

Sindsdien heeft WUR vele lokale en regionale uitwerkingen gemaakt, vaak op uitnodiging en samen met mensen uit de regio. Er is een Europese variant gemaakt en een student challenge over Bangladesh heeft honderden internationale studenten in aanraking gebracht met het gedachtegoed. De financiële wereld en de zorgwereld tonen interesse, vanuit een besef dat het werken met de natuur risico's op lange termijn aanmerkelijk

Nederland in 2020 versus Nederland in 2120

De Noordzee

Ontwikkeling aquacultuur
-in combinatie met wind op zee

Ontwikkeling oesterriften en biodiversiteit
-in combinatie met wind op zee

Verbetering bodem en biodiversiteit
-in combinatie met wind op zee

Natuurgebieden op zee

Energietransitie op zee
-Wind op Zee, drijvende zonnepanelen

Scheepvaartroutes
-inclusief nieuwe routes naar het Noorden

Drijvende servicehubs en voorzieningen

Duurzame visserij

Kust

Zandwinning
voor voorwaartse kustverdediging

Gedifferentieerde kustgradient

Zachte voorwaartse kustverdediging

Kustnatuur en -recreatie

Waddenzee

Zachte voorwaartse kustverdediging

Nieuwe balans Waddenzee
-verdrongen westelijke Wadden

Nieuwe brede waterkerende landschappen
met kwelders, slikken, brede dijken en moeras

Nieuwe balans Waddenzee
-actief beheer oostelijke Wadden

IJsselmeer

Strategische zoetwaterreserve

Ontwikkeling zachte dubbele oevers

Ontwikkeling zoetwaterdelta IJsselmonding

Gestuurde zoet-zoutgradient en vismigratie

Zuidwestelijke Delta

Zachte kustverdediging
in combinatie harde infrastructuur

Ontwikkeling zoetwaterbuffers
op basis van oude krekenpatroon

Dubbele dijksystemen
wisselpolders

Kringlooplandbouw zoet en zout
met geschieden watersystemen en groenblauw raamwerk

Grootschalige zoet-zoutgradienten en
vergrote connectiviteit bekkens

Nieuwe kering en nieuwe dynamiek
strategisch sedimentmanagement

Noordelijke zeekleipolders

Nieuwe brede waterkerende landschappen

Ontwikkeling zoetwaterbuffers
op basis van oude krekenpatroon

Kringlooplandbouw zoet en zout
met geschieden watersystemen en groenblauw raamwerk

Veenweidegebieden

Transformatie veenweidegebieden
naar natte teelten en natuur

Transformatie droogmakerijen
naar aquacultuur en visserij

Groene linten
zandige banen met multifunctioneel gebruik

Cultuurhistorische parels

Rivierengebied

Versterking IJsselafoer en -vallei

Ruimte voor de rivier
buiten en binnendijks (moeraszones)

Vergroting getijdengebied Biesbosch

Kringlooplandbouw
met groenblauw raamwerk

Versterking gradienten Maasdal

Hogere zandgronden

Verbeteren inzijgebieden
nieuwe balans bos, landbouw en natuur

Versterken beekdalen
nieuwe balans bos, landbouw en natuur

Kringlooplandbouw
met groenblauw raamwerk

Stedelijke ontwikkeling
klimaatadaptatief

Stedelijke omgeving

Versterking groenblauwe dooradering

Verbeteren groen om de stad
recreatief en klimaatadaptatief

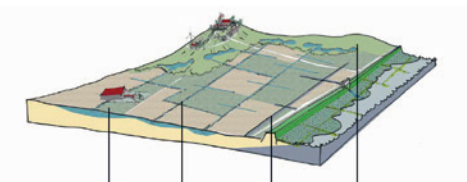
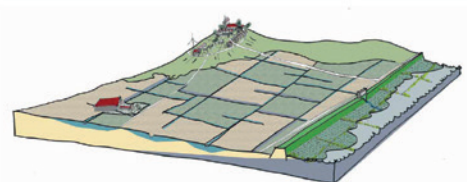
Bestendigen bestaande centra
en geleidelijk aan afbouwen tot kern

Ontwikkeling nieuwe centra
op de rand en het zand

Visualisatie op ooghoogte (stedelijke omgeving)

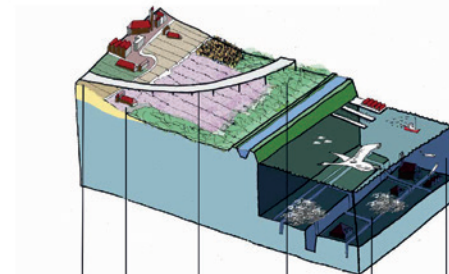
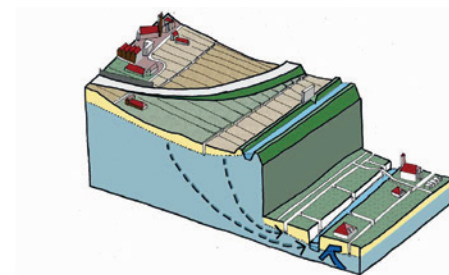

ringloop landbouw op
de lande gronden (toet
water lenen)

geschieden watersys-
teem: zout water

geschieden watersys-
teem: zoet water

kreisystemen voor piek- en
seizoenberging van zoet water

water teelten en natuur
in nat veen

hoge gronden:
multifunctioneel
gebruik, infrastruc-
tuur

hoofd-infrastructuur
op poten

vernietiging veengebieden:
vastleggen CO2 en stop-
pen bodemdaling

droogmakerijen onder water:
nietten tegengaan verdrinking en
verdrogting veen

recreatieve ontwikkeling
en natuur

LINKS Zeekleipolders Noord-Nederland BOVEN huidige situatie ONDER toekomstige situatie
RECHTS Veenweidegebied BOVEN huidige situatie ONDER toekomstige situatie

terugdringt. Vastgoed behoudt zijn waarde, mensen worden minder snel ziek, pieken in verzekeringsclaims blijven uit.

Groen verdienvermogen

Zo dringt de noodzaak van *nature based* werken steeds breder en dieper door, en breidt het zicht op de methoden zich steeds verder uit. Maar nog steeds breekt daarmee geen nieuw tijdperk aan. **Dat is wel de ambitie van het consortium NL2120: dat we in 2035 kunnen constateren dat *nature based solutions* de standaard zijn in de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en een troefkaart vormen in onze export-portfolio.** De kennis die hier wordt opgebouwd, is tenslotte ook elders op de wereld hard nodig.

Het programma 'NL2120 - het groene verdienvermogen' belooft de kennis over kansen en toepassingen van *nature based solutions* een flink aantal stappen verder te brengen. Waarbij nadrukkelijk ook de vraag wordt gesteld welke sociaaleconomische en institutionele factoren ons tegenhouden. Hoe zijn zulke contraproductieve prikkels om te buigen? Het consortium gaat ook op zoek naar een antwoord op die vraag.

Toepassing van kennis leidt weer tot nieuwe kennis. Om de wisselwerking tussen theorie en praktijk te versterken, maken vier proefgebieden deel uit van het programma: twee getijdenparken in Dordrecht en Rotterdam, en twee veenweidegebieden in Friesland. Daarnaast zijn regio's uitgenodigd om hun eigen nature based project aan te dragen. Vijf tot tien daarvan kunnen rekenen op ondersteuning door NL2120.

Genereus

NL2120 staat op de schouders van eerdere initiatieven. Het schaalt op, brengt netwerken bij elkaar en breidt ze uit. Het NL2120-team van WUR toont zich genereus: iedereen die kan helpen om het doel te verwezenlijken, mag zich uitgenodigd voelen. Het consortium NL2120 is begonnen bij een aantal natuurorganisaties. Wetenschappers, ingenieurs, boeren en docenten sloten zich aan en stelden met elkaar het kennisprogramma samen. Zij klopten aan bij het Groeifonds, dat daarmee zijn waarde voor de innovatiekracht van Nederland bewijst. Het is wrang dat volgende tranches van dit fonds ten prooi zijn gevallen aan bezuinigingen, maar die keuze heeft geen invloed op NL2120. Dat gaat gewoon door, ook met de missie om weer nieuwe groepen te bereiken en te betrekken.

Vanaf het begin draait NL2120 om veel meer dan kennis. Het manifesteert zich als de harde kern van een snelgroeïende beweging. Zo vergroot, verdiept en versterkt het collectief NL2120 'de plaats die de bebouwde omgeving en de landschappelijke inrichting innemen in het culturele en maatschappelijke leven', en bevordert het 'bij een grote groep gebruikers en beschouwers een meer bewuste beleving van architectonische, stedenbouwkundige en landschappelijke vormgeving'. Zo staat dat in de statuten van de Stichting Rotterdam Maaskant, en dat is wat architect Hugh Maaskant voor ogen stond, toen hij besloot dat uit zijn naam en nalatenschap ieder jaar een geldprijs met ereblijk toegekend zou worden.

¹ Het citaat van Simon Schama is afkomstig uit zijn boek 'Overvloed en onbehagen; de Nederlandse cultuur in de Gouden Eeuw' uit 1988 (uitgeverijen Contact en Olympus).

De laureaten van 2024

De Grote Maaskantprijs 2024 wordt toegekend aan het collectief van wetenschappers, overheden, bedrijven en maatschappelijke actoren achter NL2120. De jury van de Grote Maaskantprijs kiest daarmee nadrukkelijk voor de toekomst.

NL2120 biedt een inspirerend vergezicht op de klimaat-adaptieve, natuur-inclusieve en CO2-neutrale ruimtelijke inrichting van Nederland. Op krachtige wijze bundelt het collectief kennis, beleid en ondernemerschap om de urgente transitie van vandaag vorm te geven. Bijzonder is dat NL2120 erin slaagt om een integrale lange termijnvisie te ontwikkelen in samenwerking met een breed palet aan stakeholders, inspiratiebronnen en navolgers. Terwijl het debat over de toekomstige inrichting van Nederland volop wordt gevoerd, presenteren zij een concreet, richtinggevend kader dat voor alle betrokken sectoren inspirerend en relevant is. Ze zetten dit bovendien direct om in regionale visies, zoals bijvoorbeeld voor de Groene Metropoolregio Arnhem–Nijmegen en Vallei & Veluwe. NL2120 markeert daarmee het begin van een nieuw planologisch, stedenbouwkundig en architectonisch tijdperk.

Hoe zou Nederland eruit kunnen zien over honderd jaar? Met die gedachte tekenden zeventien WUR-onderzoekers in 2019 een kaart met de mogelijke toekomst van het land: NL2120. Een hoopvolle, groene toekomst: in één oogopslag werd duidelijk hoe Nederland eruit zou kunnen zien als het leven in en met natuurlijke systemen de ruimte krijgt. Zo agendeerde NL2120 op inspirerende wijze de noodzaak én kansen van integrale, regionale gebiedsontwikkelingen op basis van duurzaam en klimaatbestendig gebruik van land- en watersystemen: natuurinclusief en bodem- en watersturend.

Dankzij een perfecte timing werd de publicatie van de kaart direct voorpaginanieuws. De onderzoekers pakten met ongekennde energie het podium en ontketenden daarmee een reeks vervolgprojecten. Kenniswerkers hebben ondernemers, overheden en maatschappelijke organisaties nodig om wetenschappelijk onderzoek naar concrete toepassingen en lokaal beleid te vertalen. De initiatiefnemers hebben dit heft uit handen durven geven. Zij presenteren een wenkend perspectief dat resoneert bij zowel professionals als het grote publiek.

De kaart van NL2120 stelt wezenlijke vragen en zet daarmee een kanteeling in gang in het denken over ruimtelijke opgaven. De organisatie laat overtuigend zien dat zij kan groeien en veranderen, en dat zij kennis kan omzetten in een aansprekend product. Het consortium van kennisorganisaties, onderwijsinstellingen, bedrijven, groene maatschappelijke organisaties en overheden kreeg in 2023 een toekenning uit het Nationaal Groeifonds. Zo kan NL2120 de komende jaren deze kennis-

ontwikkeling en praktijkervaring verder verdiepen en verrijken, op een integrale en trans-disciplinaire manier. Gevoed door het ondernemerschap en de uitvoeringskracht van andere leden van het collectief hebben ze gezamenlijk een schaa sprong doorgezet.

NL2120 stimuleert daarmee systemische veranderingen; niet alleen in ruimtelijk ontwerp, maar ook in de transitie naar een duurzaam, toekomstbestendig economisch systeem. Deze integrale aanpak past in het idee van Brede Welvaart, waarin wordt gestreefd naar meer natuur, groene steden, schone lucht en water, een gezonde bodem en meer welzijn, gezondheid en levensgeluk, zowel voor de bewoners van nu, als die in de toekomst.

De Grote Maaskantprijs is toegekend aan het collectief rondom NL2120 omdat zij laten zien dat transdisciplinair samenwerken aan het verbinden en opzetten van complexe samenwerkingen essentieel is voor de ontwikkeling van steekhoudende toekomstvisies. Het kennisintensieve project wordt breed gedeeld met en door maatschappelijke initiatieven. Deze collectieve aanpak staat model voor andere belangrijke 21e-eeuwse transitie s.

Wereldwijd staat de leefbaarheid onder druk. Klimaatverandering, bevolkingsgroei en afname van biodiversiteit liggen aan de basis van urgente ruimtelijke opgaven. NL2120 biedt een realistische bijdrage aan het denken over de stad, regio en delta van de toekomst op basis van nature-based solutions. De resultaten van het onderzoek en de toepassingen zijn daarmee ook internationaal relevant: NL2120 laat zien dat Nederland een vooraanstaande rol blijft spelen als proeftuin voor delta's in andere delen van de wereld.

Sanne van den Breemer, Onno Dwars, Meta Knol,
Ekim Tan, Co Verdaas
Jury Maaskantprijs 2024

De initiatiefnemers van NL2120 zijn Tim van Hattum, Michaël van Buuren, Bertram de Rooij, Martin Baptist en Stijn Reinhard. Samen met Xiaolu Hu, Sabine van Rooij, Nico Polman, Sander van den Burg, GerJan Piet, Tom Ysebaert, Brenda Walles, Jeroen Veraart, Wieger Wamelink, Bram Bregman, Bram Bos & Trond Selnes publiceerden zij in december 2019 *Een natuurlijker toekomst voor Nederland in 2120*, vanuit Wageningen University & Research.

Vanuit deze inspiratie is door Arjan Berkhuisen, ondersteund door Bureau Stroming en P2, het consortium NL2120 opgericht dat in 2023 een toekenning ontving uit het Nationaal Groeifonds om de toepassing van *nature based solutions* op te schalen. Dit consortium bestaat uit Stichting Ecoshape (een vertegenwoordiging van Boskalis, van Oord, Arcadis, HKV, RHDHV, Sweco, Witteveen+Bos e.a.), de provincie Fryslân, de gemeentes Dordrecht en Rotterdam, Staatsbosbeheer, de kennisinstellingen Deltares, Wageningen University & Research, TU Delft, Universiteit Twente, Universiteit Utrecht en een brede reeks natuurorganisaties (ARK Rewilding NL, De Noordzee, IUCN NL, IVN, Natuur & Milieu, Natuur & Milieu Federaties, Natuurmonumenten, SoortenNL, Vogelbescherming en WNF) en de opleidingsinstellingen COE Groen, Deltaplatform en Yuverta / Aeres. Het kennisprogramma NL2120 wordt geleid door Alex Hekman (directeur). Het programma managementteam bestaat daarnaast uit Simon Liu (controller), Joshua van Blaaderen (secretaris), Arjan Berkhuisen, Marjolein Sterk, Thomas Vijverberg en Bregje van Wesenbeeck (programmaleiders).

Het bestuur bestaat uit Yolande van der Meulen (onafhankelijk voorzitter), Marjolein van Wijngaarden (namens het bedrijfsleven), Kirsten Haanraads (namens de natuurorganisaties), Maaike van Alphen (namens de pilots), Tim van Hattum (namens de kennisinstellingen) en Willem den Ouden (namens de opleidingsinstellingen).

